

Visoki predstavnik proglasio paket zakona kako bi ojačao državne institucije, pomogao pokretanju privrede BiH i osigurao konstantan priliv međunarodnih finansijskih sredstava

Danas je Visoki predstavnik, Wolfgang Petritsch, proglasio opsezan paket zakona i izmjena i dopuna zakona kako bi potpomogao jačanje državnih institucija u Bosni i Hercegovini i izgradnju snažne privrede pogodne za poslovno djelovanje, te kako bi zemlji osigurao pristup budućim međunarodnim finansijskim sredstvima.

Neki od novih zakona – uspostava novog suda za BiH na državnom nivou ili trgovinski standardi – su bili potrebni kako bi se ispostovali rokovi koje je postavila Evropska unija. Izmjene i dopune zakona o penzijama i radu predstavljaju dio uslova Svjetske banke za isplatu njenih kredita za strukturalno prilagodjavanje. Ovaj paket je proglašen u tijesnoj konsultaciji sa Svjetskom bankom i Međunarodnim monetarnim fondom.

Ovim paketom se ispunjavaju obaveze o kojima su se sve strane dogovorile na sastanku Vijeca za implementaciju mira (PIC) održanom u Briselu u maju 2000. god.

Visoki predstavnik je tokom niza hitnih sastanaka održanih u nekoliko proteklih sedmica očekivao od političkih lidera u zemlji da donesu teske ali neophodne odluke koje bi ljudima

kao sto su investitori i penzioneri dale izvjestan osjecaj sigurnosti. Medjutim, bio je svaki put iznova razocaran.

Visoki predstavnik je takodjer u vise navrata upozorio da ce donacija od 1 milion eura koju je obecala Evropska unija kako bi pomogla uspostavljanje Drzavnog suda biti izgubljena ukoliko se ovaj zakon ne usvoji prije kraja 2000. god. Vijece ministara u tri navrata nije niti razmatralo ovo pitanje.

Ovi zakoni i izmjene i dopune zakona su sljedeci:

- Proglasava se **Zakon o Drzavnom sudu BiH**. Gradjani BiH trenutno nemaju nikakav pravni lijek u onim oblastima koje u skladu sa Ustavom spadaju u nadleznost drzave Bosne i Hercegovine, kao sto su pasosi i licne karte, nezakonita imigracija, trgovina ljudima, medjudentetski kriminal te vanjska trgovina i investicije. Ovaj sud ce osigurati da se vladavina zakona odlucno uspostavi na drzavnom nivou. Isti je takodjer od vitalnog znacaja za strane investitore, koji oklijevaju da uloze novac u zemlju u kojoj ne postoji institucija za rjesavanje pravnih sporova vezanih za vanjsku trgovinu. Drzavni sud je i jedan od uslova u Smjernicama Evropske unije ("EU Road Map"), u kojima se navode koraci koje BiH treba da poduzme kako bi ispunila kriterije za izradu elaborata o izvodljivosti Sporazuma o stabilizaciji i udruzivanju izmedju BiH i EU.
- Proglasavaju se izmjene i dopune na **Zakone o penzijskom i invalidskom osiguranju** u Federaciji i Republici Srpskoj. Visoki predstavnik zeli da jasno stavi na znanje da bi kao rezultat donosenja ovih izmjena i dopuna penzije sada trebale biti redovno isplacivane. Zakonom se osigurava minimalna penzija u iznosu od 117 KM mjesecno u Federaciji i u iznosu od 80 KM mjesecno u Republici Srpskoj. Povoljsanom naplatom penzionih doprinosa kao i ulaganjem napora na obustavljanju nezakonitog zaposljavanja od strane entitetskih vlada osigurat ce se povecanje penzija. Takodjer, entitetske

vlade su te koje trebaju iznaci neophodna sredstva za placanje neisplacenih penzija. Svjetska banka, koja je zahtijevala donosenje ovih izmjena i dopuna, ce i dalje obezbijedjivati tehnicku pomoc.

- Proglasen je federalni zakon koji ce obezbijediti okvir kako bi se izvrсило **spajanje penzijskih fondova u Sarajevu i Mostaru**. Kada se zavrse odgovarajuce finansijske kontrole, ovo spajanje bi trebalo da smanji troskove penzijskog fonda Federacije, olaksa mobilnost radnika na cijelom podrucju Federacije, te ce ukinuti nezakonitu paralelnu strukturu. I ovaj ce put Svjetska banka obezbijediti tehnicku pomoc.
- Proglasava se paket od sest zakona na drzavnom nivou kako bi se izvrсило uskladjivanje sistema za **standardizaciju, metrologiju, mjerne jedinice i akreditiranje u BiH** sa istim sistemima u Evropskoj uniji (ovo je takodjer i jedna od ekonomskih mjera navedenih u Smjernicama ("Road Map") Evropske Unije). Ovi zakoni su od sustinskog znacaja kako bi se omogucilo BiH da ispostuje medjunarodne trgovinske standarde i da se natjece na svjetskim trzistima. Jedan primjer je nedavna odluka Evropske unije da ukloni tarife sa asortimana roba koje dolaze iz zemalja jugoistocne Evrope – BiH nije bila u mogucnosti da ovo iskoristi buduci da veliki dio robe iz BiH nije u skladu sa standardima Evropske unije. Novi zakoni ce pomoci da se ovo promijeni, a isti predstavljaju i vaznu mjeru za razvoj drzave.
- Proglasavaju se izmjene i dopune **Zakona o radu RS** koje ce smanjiti finansijsku obavezu preduzeca vezanu za placanje kompenzacije radnicima na takozavnim "listama cekanja" (tamo gdje je status radnika u problematicnim preduzecima u neizvjesnosti) na iznos koji je usvojila Vlada RS. Ova mjera – koju su izradili Svjetska banka, OHR i Vlada RS – je od vitalnog znacaja kako bi u RS ozivjelo poslovno djelovanje.

Paket reformi ce omoguciti BiH da ispuni uslove za isplatu

druge transe drugog kredita Svjetske banke za strukturalno prilagodjavanje javnih finansija (PFSAC-2), u ukupnom iznosu od 24 miliona USD za BiH. Ovaj paket ce takodjer pomoci BiH da se prilagodi strategiji Svjetske banke za pomoc zemlji do 2002. god., koja ukljucuje moguci pristup iznosu od 130 miliona USD za podrsku budzetu u tom periodu.

Medjutim, Visoki predstavnik zeli jasno naglasiti da se ovakve intervencije ne mogu nastaviti na neodredjen vremenski period. BiH se suocava sa ozbiljnom konkurencijom iz Hrvatske i Jugoslavije u pogledu sve manje medjunarodne pomoci namijenjene ovom regionu.

Rastuce ekonomije centralne Evrope pokazuju da su ozbiljne ekonomske reforme vrijedne velikih napora.

Visoki predstavnik poziva organe vlasti Bosne i Hercegovine, izabrane na jucerasnjim izborima, da krenu sa dinamicnom, dalekoseznom ekonomskom reformom. Njihov prvi test bit ce priprema budzeta za 2001. god. koji bi trebali da budu u skladu sa dogovorenim uslovima. Visoki predstavnik poziva novoizabrane organe vlasti BiH da ispune uslove "Stand-by" kredita MMF-a, sto bi poslalo vazan signal investitorima sirom svijeta – a to je da je ova zemlja konacno otvorena za posao.